

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdo hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavke naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od piterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovoljno pošljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Bodoče volitve.

Iz Trsta, 21. jan.

Laška kamora je iz sebe, Felice Venezian, il disonesto, blije ogenj in žleplo, Mafijozi dvigajo grozeče svoje stilete, »Piccolo« pa spušča dan na dan strupene članke v svet, vse ker je vladara razpustila občinski svet.

Zakaj je prišlo do razpusta, je znano. Sedno je bilo dognano, da so se pri zadnjih volitvah godile velikanske sleparje in morda se ne motijo tisti, ki pravijo, da bi bila kamora vsaj v enem razredu propadla, če bi se bile volitve poštano vrstile. Proti izidu je dr. Dompieri vložil protest, ki je šel gor do državnega sodišča in to je izreklo, da je občinski svet kršil zakon, ko temu protestu ni ugodil. Kamora se pa tudi sedaj ni udala in tako je prišlo do razpusta.

Zdaj je ogenj v strehi. Ali ta ogenj ni pristen, to ogorčenje je blinjeno, ta razburjenost je umetno narejena, vse to vptite je čisto nadadna komedija, ki naj tržaške Lahe razdraži, da pojdejo novič za kamoro v ogenj.

Vlada je občinski zastop morala razpustiti, ker ji po izrekih raznih sodnih instanc ni ničesar drugega preostajalo. Ali predno je storila ta korak, se je domenila s kamoro in ji zagotovila, da bodo ona sama vodila prihodnje volitve. In kdo se je zanimal za razkritijo o volilnih mahinacijah kamore, katera razkritja smo doživeli pred sodiščem, tisti pač ni v dvomih, kaj pomeni to, da bo kamora sama vodila prihodnje volitve.

Ako bi bila vlada hotela res čiste in poštene volitve, bi jih bila lahko dosegla. Samo po zakonu bi bila morala postopati. Če bi bila vlada vodstvo mestne uprave in vodstvo volitev izročila vladnemu komisarju, kar bi bilo edino

zakonito, potem bi najbrž volitve drugače iztekle, kakor že dr. Felice Venezian in njegovi kamponi. Ali vlada tega ne stori, nego je vodstvo novih volitev prepustila mestni delegaciji, ki je ravno tako nezakonito voljen razpuščeni občinski svet. Pravilno, logično in zakonito bi bilo, da je vlada odstranila mestno delegacijo saj jo je volil nezakonito izvoljeni in vsled tega razpuščeni občinski svet, a da tega ni storila, to najbolje kaže, da obstoji tajen pakt med vladom in med kamoro in da se je v smislu tega paktu prepustilo vodstvo prihodnjih volitev mestni delegaciji, v kateri je zbran cvet Venezianove stranke.

Dompierijeva stranka se zdaj zavzema za to, da bi bili vsaj v volilne komisije poklicani tudi njeni zastopniki. Doslej to v Trstu ni bilo v navadi. Vladajoča laška stranka je poklicala v volilno komisijo edinole svoje ljudi, same zanesljive somišljajnike, ki so pomagali slepariti, kolikor so le mogli. Običaj, da se v volilnih komisijah daje zaradi kontrole tudi manjšini primerno zastopstvo, tega običaja neče tržaška kamora spoštovati. Kar se v vseh kulturnih delželah ob sebi razume, tega tržaški sinovi avite culture nečemo pripoznati in to iz razlogov, katerih ni težko uganiti. Vlada bi tu lahko vmes posela ali verjetno je, da tega ne stori. Saj izhaja s kamoro prav dobro — čemu bi ji delala sitnosti?

V marcu se bodo vršile nove volitve. Venezianova stranka se zanje že zdaj pripravlja in strelja v »Piccolu« že zdaj z največjimi topovi, pa tudi Dompierijeva stranka ne drži križem rok in »Sole« meče med kamoro kar bombe. Boj bo velik in straten. Če bo vlada skrbela za kolikor mogoče poštene volitve — absolutno poštene volitve, ki jih vodi mestna delegacija, so pač izključene — in če bo znala Dompierijeva

stranka pridobiti slovenske volilce, potem utegne vsaj nekaj svojih kandidatov spraviti v občinski svet, ter s tem nasokati steber, na katerem stoji kamora. Gotovega seveda se ne more nič prorokovati, gotovo je le, da bo kamora tudi v prihodnjem občinskem svetu imela večino in da se pojde pri volitvah samo za to, kako opozicijo se spravi v občinski svet.

Avstrijska delegacija.

Dunaj, 21. januvarja. Protidvojna liga za Avstrijo je vložila prošnjo za podpiranje svojih teženj; predvsem se naj odtegne naredba vojnega ministra ter se naj neaktivnim častnikom zopet dovoli vstop v ligo.

Minister grof Goluchowski je odgovarjal na tri interpelacije del. Biankinija. Oditanje v prvi interpelaciji, češ, da se avstro-ogrsko zastopstvo ne briga dovolj za izseljence v tujini, je minister zavračal z dokazi, kako se je angleško vlado pripravilo do tega, da je dala vsled vojne v Južni Afriki prizadetim vsestransko odškodnino. Na interpelacijo glede direktne parobrodne zvezze Trsta z Argentinijo je odgovoril minister, da se že vrše pogajanja z avstro-ogrskim podanikom in generalnim konzulom Mihanovićem v Buenos-Ayresu, ki bo pripravil štiri svoje ladje v tozadenvno službo. Glede Biankinijeve interpelacije, naj se pri večjih konzulatih v Severni Ameriki nastavijo hrvaščine zmožni uradniki, je odgovoril minister, da je dosedaj že za to skrbel ter bo storil isto tudi v bodoče.

Potem se je začelo razpravljati o proračunu ministrstva zunanjih zadev.

Del. Kaftan je govoril o balkanskih razmerah in o avstro-ruskem dogovoru. Odpravljanje diplomatskih zastopnikov iz Srbije

nam pač ne pridobi simpatij nesrečnega srbskega naroda. Nadalje se je bavil obširno z makedonskim vprašanjem ter obžaloval, da se naši ljudski zastopi ne obveščajo o zunanjih politiki takoj, kakor se dela to v drugih državah s takozvanimi modrimi ali rumenimi knjigami. Govornik je povdarjal, kako je potrebno pospeševati ruske težnje v vzhodni Aziji, ker bi japonska zmaga pomenila konec evropske vlade v Aziji.

Del. Biankinij je obsodil trgovinski dogovor z Italijo. Boji se, da se v definitivni trgovinski pogodbi zopet pojavi vinska klavzula. Nadalje je grajal preostre besede proti Srbiji in Bolgariji v ekspoziciju zunanjega ministra. Govornik zahteva, naj se pojasni vsebina balkanskega dogovora z Rusijo ter zahteva odločno varstvo in skrb za izseljence, katerih je največ Hrvatov.

Govorila sta še delegata Marchet in Delugan, na kar se je seja zaključila.

Proti tajnim naredbam vojnega ministra.

Dunaj, 21. januvarja. Izvršilni odbor nemških strank se sklicuje na posvetovanje, na kak način bi vse nemške stranke protestovale proti tajnim naredbam vojnega ministra glede jezikovnega vprašanja v armadi. Nemci so uverjeni, da bodo z umetnim ogorčenjem odpravili te naredbe, kakor so se morale umakniti Badenijeve jezikovne naredbe za Čeha.

Hrvatski sabor.

Debata o učiteljskih plačah.

Zagreb 21. januvarja. Na dnevnom redu današnje seje je bilo poročilo peticijskega odbora, obstoječe iz 32 točk. Vse peticije so se izročile vladu v poslovanje, resolucije ljudskih shodov pa so se odstopile odsekom za notranje stvari, za upravo in proračunskega ter pravosodnemu odboru. Poročevalci je bil poslanec

dr. Gavrančić, ki je predlagal, da se naj sklepi skupščine v novograđanskem okraju odstopijo trem odsekom. Temu je nasprotoval poslanec dr. Mazuranić, ker bi se s tem dotične resolucije pokopal, ne da bi se ugodilo zahtevam naroda. Ko je dr. Gavrančić utemeljil svoj predlog in izjavil, da se bodo v odsekih resolucije temeljito pretresvale, je sabor soglasno sprejel poročevalčev predlog. Daljša debata se je vnela o peticiji za ureditev učiteljskih plač. Posl. Barlovic je povdarjal veliko važnost učiteljstva in predlagal, da se naj peticija priporoča vladu v resno uživanje. Posl. Rubetić je naglašal, da menda ni nikogar, ki bi ne želel, da bi se ljudskemu učiteljstvu ne zboljšalo gmotno stanje. Z borimi 400 gld. ni mogoče živeti niti na kmetih, a učitelji so ponekod še slabše plačani kakor navadni dñinarji. To je sramota. Učiteljstvu je treba pomagati, zato je treba, da se uvažujejo prošnje za ureditev učiteljskih plač. Posl. dr. Šilović je takisto toplo priporočal, da se zboljša slabo gmotno stanje učiteljstva, ki so si tako na kulturnem, kakor na narodnem polju stekli velikih zaslug za narod hrvatski. Govornik je tudi priporočal, da se naj učiteljicam dovoli možitev, ker so materje najboljše učiteljice in odgojiteljice. Poslanec dr. Harambašić je rekel, da so Hrvatje napredovali od 1. 1848 samo v prostvenem oziru, a to samo po zaslugu ljudskega učiteljstva. Govornik je nadalje zahteval, da se naj za učitelje določi samo 30-letna službenega doba. Posl. dr. Frank je predlagal, da se naj odsekov predlog, mereč na to, da se naj učiteljske plače urede pri reviziji šolskega zakona, spremeni v toliko, da se vlada pozivlja na takšno ureditev, ker bi se drugače regulacija lahko odložila ad calendas graecas. Ker je bil ta predlog proti poslovniku, ga je predsednik zavrnil. K predmetu sta vorovila

ima človek dvoje pljuč? Ena solindne bi popolnoma zadostovala. Čemu ima glavi lase?

— Lasje varujejo lobanje!

— Tako? Ali res? Vidite Kopitar, kako sta vi neumni! Če so lasje zato, da varujejo lobanje, zakaj pa potem izpadejo prezgodaj, da izgleda človek kakor oskuljen kapun? He?

— Kar ste bili zadnjič po alkoholu zastrupljeni, niste tako pametno govorili, kakor danes, se je norčeval Kopitar in vsa družba mu je smeje pritrjevala.

Pri posebni mizi sedeči tujec je med tem plačal in odšel. Ko je natarkica pospravljala mizo, pri kateri je sedel, je zagledala na teh listič. Pobrala ga je in videla, da je to zavitek.

Tuji gospod je nekaj izgubil, je rekla proti družbi in pokazala zavitek.

— Monsieur Le comte de Lavall, je čital Kopitar. Kdo je nekito?

— Najbrž kak nov višji uradnik!

Kopitar je bil med tem pogledal v zavitek. V njem je našel malo popisano karto. Ko jo je pogledal, se je po njegovem obrazu razhlila smrtna

LISTEK.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Drugi del.

VIII.

Visoka plast snega je pokrivala ljubljanske ulice in snežilo je še vedno. Ulice so bile skoropopolnoma prazne in okrog rotovža je bilo tako tiho, kakor na pokopališču.

Na dvorišču Damjanove hiše je star Janez zapiral skladišče in se jezel na vreme in klel tako, da ga je star Damjan resno posvaril.

— Zdaj grem k Božiču, je rekel star gospod. Če bi me kdo iskal, naj pride tja; do večerje pride zopet domu.

Stari gospod je počasi odšel. Pred vratmi v svojo pisarno se je nekoliko ustavil, kakor bi premišljeval, naj li vstopiti ali naj gre naprej. Pomudil se je le nekoliko trenotkov, potem pa odprl vrata.

V pisarni je sedela Mara za očetovo mizo in zrla predse.

— Kaj ti je, dete moje? je vprašal star Damjan. Čemu posedaš tu

in kaj ti je na srcu, da si tako žalostna?

Ko je hotela Mara nekaj ugovarjati, je hitro pristavil:

— Čemu bi tajila? Saj te skoro več ne poznam, tako si se spremeniš. Povej vendar — jaz bi vse storil, da bi te le enkrat zopet veselo in zadovoljno videl.

— Saj mi ni ničesar, je odgovorila Mara. In spremeniš se tudi nišem. To vendar veš, da sem od nekdaj rada bila v pisarni. In smehlja je dostavila: Saj bom enkrat gospodarica tukaj in se moram torej v kup čiji spoznati.

Zdaj pa se je star Damjan prav resno razjezik.

— To so otročarije Mara in čas je, da se omožiš. Ali hočeš v tej zadržali pisarni zveneti? Lej, dekljajo moja, snubcev imaš vse polno — odloči se vendar —

— Pusti mi malo časa, da premislim — saj kar tako se vendar ne morem odločiti.

— Tako mi že tri leta odgovarjaš, je rekel nejevoljno Damjan. Vse tvoje vrstnice so se že pomožile, ti, lepo in premožno dekle, pa še vedno semevaš.

In stari gospod je odšel jezno na običajno okrepčilo pred večerjo. Mara pa je nemo sedla za pisalno mizo in se zatopila v svoje misli.

Pri Božiču je bila kakor vsak večer zbrana velika družba. Navzočen je bil tudi kurat s Smarne gore, Janez Svetlin, ki je že ves popoldan tu sedel in se pridno zavalil in navzočen je bilt tudi neki tujec, ki je sam sedel v kotu in molče poslušal pogovore pri drugih mizah.

— Gospod kurat! No, kako pa je kaj? je stari Damjan pozdravil Svetlina. Nekam slabe volje ste — ali ne?

— Oh, slabe volje! Kaj bi bil slabe volje. Žalosten sem, tako žalosten, da sem se že jokal. Verjemite mi, najraje bi umrl — vsaj za en čas

— Kaj se vam je pa takega primero, da bi vsaj za en čas radi umrli? se je smejal Damjan.

— Računi mi ne gredo skup! Za jutri sem povabljen pred škofa Riccija. Ta Furlan je še hujši, kakor je bil kanonik Taufferer. Pisal mi je, da sem slepar! Pomislite! Slepar mi pravi, zato, ker sem zaračunal za metle za snaženje cerkve 100 gld.

— No, malo debelo ste se že

zaračunali, je rekel Damjan, a to se že spravi v red. Le jutri se pri meni oglašite!

Zdaj pa se je razjasnilo kuratovo lice in zažarelno radosti. Mož je vedel, kaj pomenijo Damjanove besede. Od kar je bil pred leti rešil Konrada, mu je Damjan vselej rad pomagal iz stiske. In kurat Svetlin je bil dostikrat v stiski.

— Veste gospod Damjan, je vzkliknil, po pravici vam povem, da nesem misli toliko časa piti, da bi me bila kap zadela.

— Torej je bil to poskus samomora, je pripornil eden iz družbe.

— Seveda! Kajpada!

že posl. dr. Pliverić in dr. Benak. Nato se je oglasil za besedo predstojnik za nauk in bogočastje A. Pavić. V svojem govoru je izrazil čut veselja, da vse stranke enodušno priznavajo delovanje in požrtvovalnost ljudskega učiteljstva ter žele, da se mu gmotno stanje izboljša. To se mora tudi zgoditi; v to pa je potrebna spremembu šolskega zakona. Kadar se financijski položaj v Hrvatski uredi, bo vladu poskrbela, da bodo učitelji plačani od nje, ne pa od občin. Vlada torej uvažuje poziv sabora, da se želji učiteljstva čim preje ugoditi, in bo stvar dobro in temeljito proučila ter ukrenila vse potrebno. Predlog peticjskega odseka je bil nato z glasovi večine sprejet. Poročalec dr. Gavrančič je potem predlagal, da se naj prošnja dalmatinskega akademičnega podpornega društva izroči vladu v poslovanje. Posl. dr. Frank je temu ugovarjal, in zahteval, da se naj da dalmatinskemu društvu ista podpora, kakor hrvatskemu in srbskemu akademičnemu podpornemu društvu. Zahtevi dr. Franke se je pridružil tudi dr. Hrambashić. Odsekov predlog je bil sprejet. Glede prošnje belovarskega duhovništva, da se naj sabor izjavlja, ali je še v Hrvatski veljaven konkordat s papežem, se je sklenilo, da se zadeva odstopi vladu v proučevanje. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta 21. januvarja. Današnjo sejo je skoraj sam ministrski predsednik grof Tisza izpolnil s pojasnjevanjem. Rekel je, ako bi avstrijska delegacija sprejela znani predlog dr. Derschatt, bi se praktično le toliko zgodilo, da bi avstrijski državni zbor se za večne čase odpovedal pravici, da bi smel h kateremukoli armadnemu vprašanju govoriti. In s takimi absolutističnimi vladarskimi pravicami zastopani državni zbor bi bil nova zapreka, da bi se z Ogrsko ne prišlo na čisto. Nadalje je obljubil, da bo kmalu nastopil z dejanji glede vojaških reform ter pregnal vse dvome. Končno pa je zagrozil, ako se obstrukcija ne umiri, posedi bo treba po drugačnih sredstvih. V izberi teh sredstev bo šel ministrski predsednik tako daleč, kakor je treba za varstvo parlamenta.

Položaj na Balkanu.

Rim, 21. januvarja. V tukajšnjih diplomatskih krogih se govor, da začnejo velesile pred Solunom demonstrirati z ladjami, ako se Turška ne požuri z izvedenjem reform.

Carigrad, 21. januvarja. Semkaj došla civilna agenta Austro-

bledost, a premagal se je in spravil karto.

— Jaz grem itak mimo policije in oddam to karto, je rekel malomarno in s silno težavo prikrival svojo razburjenost. Zapazil je ni nihče, ker je bil vinjeni kurat med tem začel pripovedovati dolgo povest, kako krivično in nepošteno konkurenco dela Brezje Šmarne gori.

Kopitar je porabil to priliko, da je tiho odšel. Zunaj je še enkrat pogledal na karto »Aujourd'hui à 9 heures chez moi. (Danes ob devetih pri meni) je čital. Podpisa ni bilo, a tudi treba ga ni bilo, kajti Kopitar je to drobno pisavo dobro poznal.

Počasi je šel na Breg. Smešilo ni ved. Na potu je Kopitar videl različne ljubavne pare, ki so vse šli na Cojzov vrt. Baron Cojz je bil ves svoj vrt prepustil, da se napravi tam javno številišče. Ta vrt je bil zvezler rendezvous zaljubljenih parov.

Tudi Kopitar je krenil na vrt. Počasi je hodil semintja in imel priliko se prepričati, da francoski oficirji in vojaki v Ljubljani niso stradali ljubezni. A to ga ni zanimalo.

— Kamilo Desmoulin je v konventu zagovarjal v imenu svobode, načelo, da lahko človek tudi v ravnom oziru živi kakor ga je volja. Kaj meni torej mar za te ženske.

Ogrske in Rusije, dvornega svetnika Müllerja in konzula Demerika, je sprejel v sultanovem imenu načelnik v zunanjem ministrstvu Jusuf beg. Želel jima je srečno pot in veliko uspehov v Macedoniji. Obžaloval je, da ju ne more sprejeti sultan, ker je — prehlajen.

Dunaj, 21. januvarja. Angleška vlada je imenovala za svojega pomemnika generalu De Georgisu, atješa pri tukajšnjem angleškem konzulatu, polkovnika Fulhalma.

Vstaja v nemški Afriki.

Berolin, 21. januvarja. Hererói oblegajo Omaruru ter ropajo v Etosu. Nad 100 mož posadke vojne ladje »Habicht« je odšlo s tremi častniki, zdravnikom in topovi iz Svakopmunda v Karaibo. Danes je odplul iz »Wilhelmshafna« Lloydov parnik »Darmstadt« z 800 vojaki v Afriku.

Rusko-japonski konflikt.

London, 21. januvarja. Japonski minister zunanjih zadev je postal včeraj tajnemu svetu obširno o pogajanjih z Rusijo.

London, 21. januvarja. V palaci korejanskega cesarja vlada večno razburjenje. Več gardistov in služabnikov je zbežalo, dasi jè za desertacijo določena smrtna kazena. Vkljub temu hoče cesar rajši priznati kitajsko vrhovno oblast kot rusko ali japonsko.

Suez, 21. januvarja. Deset russkih torpedovk je priplulo sem, ki so na potu v vzhodno Azijo.

London, 21. januvarja. Japonski tajni svet je naročil poveljnikom gotovih pristanišč, da ne smejo med konfliktom pustiti nobene tuje vojne ladje v pristan, temuč še naknadno zahteva, da mora Rusija zmanjšati število svojega brodovja v japonskih vodah.

Dopisi.

Iz Podkraja. V »Slovencu« z dne 15. t. m. št. 11, čvaka neko klerikalno človečili nekako takole: Dne 7. t. m. so hripavi glasovi po naprednih naših gostilnah pričali, da se tukaj nekaj veselje godi. In kajje bilo to? Podkrajci so dobili zopet svojega naprednjega župana po dolgi dobi 20 mesecov. Strašno so bili že v škripeh zaradi zadnjih volitev dne 12. oktobra 1902. Saj so bili sami docela prepričani, da njih volitev ne more biti potrjena. A slavno okr. glavarstvo v Postojni je njim na veselje volitve potrdilo, dasi je bilo sila veliko nepravilnosti. — Iz te vrstic, katere so v tem dopisu zabeležene, se lahko razvidi, kako nešramno znajo klerikalci lagati, in kako so ti ljudje predrnji. C. kr. okr. glavarstvo je torej nam naprednjakom na

Tako je Kopitar sam sebi govoril a sam sebi ni verjel, saj ga je bil na ta zapisani prostor prignal moreči strah, da je Desmoulinov nauk — obvezjal.

Pri sv. Jakobu je odbilo 1/9. Kopitar je zapustil vrt in krenil proti Ljubljaničnemu bregu. Šentjakobskega mostu tedaj še ni bilo in breg je bil še poševen. Tam se je Kopitar postavil na stražo in se kakor sokol oziral na vse strani.

Zdaj se je tik brega bližala moška postava in počasi zavila proti Cojzovi hiši. Tudi Kopitar se je začel plaziti tja in se lahko stisnil k zidu, ker ni bil Breg čisto nič razsvetljen. Tuje je prišel do vrat in potkal. V tistem hipu so se vrata odprla, lahna svetloba je padla na cesto in čul se je šepet.

— Eutrez!

Tujo je kakor senec smuknil v vežo, a Kopitar je bil vendar spoznal, da je to tisti človek, ki je bil prej v Božičevi gostilni. Kakor okamenil se je naslonil na hišo, glava mu je padla na prsi in s prsti je hotel krušati zid. Šele počasi je prišel k sebi, se nekaj trenotkov oziral kakor bi ne vedel, kaj naj storiti, potem pa se ponosno vzvražnil in s trdimi koraki odšel.

ljubo volitve potrdilo, dasi so bile kri- vične, kakor trdi dopisnik v »Slovencu«. No, take izraze zamore rabiti in pisati le kak človek v črni sukni. Res trudili so se klerikale na vse načine, agitirali tako, da so morali celo čez noč ostajati v gorskih kočah. Marsikomu je še znano, da so ljudje pripovedovali, da je neki naš dušni pastir prenočil ravno radi te volitve tam gori nekje na Vodicah ter ležal pri grabiljach v mrvi. To mu je menda tudi dobro ugajalo, saj menda tam ni naletel na trnje. Kar se tiče volitve, je menda okr. glavarstvo bilo docela prepričano, da so pravilne in zato jih je tudi potrdilo. Tega pa noč dopisnik povedati, da je g. Sajovec moral ravno na dan volitve dne 7. t. m. iti radi svoje strmoglavnosti k glavarstvu v Postojno, ali pa plačati 40 kron globe. Dalje piše dopisnik v »Slovencu« še takole: »Surovosti od strani naprednjakov, nad katerimi so se zgražali vsi tuji volilci, ni mogoče popisati. Ve pač le oni, ki ima opraviti z ljudmi, katerim je vse dovoljeno.« To je zopet tako podpla laž, da se poštemenu človeku studi na to odgovarjati. Sicer bi se nam ne bilo čuditi, ako bi bili res tako surovi, kakor nas slika dopisnik, saj bi se surovosti naučili od svojih nasprotnikov, ki so mojstri v tej stroki. Le oglejte si malo naše pristaše in primerjajte jih sebi in sprevidejte bodete, da ste surovi vi sami! Dalje se še bere v omenjenem dopisu: »Staržupan, ki se je mnogo prizadeval za to volitev, je to čast odklonil. Da so se na to veselili in pil po naprednjaški navadi, je umevno.« Da, bivši župan g. Trkmanc je to čast res odklonil, pa ne ravno na dan volitve, on je ves čas odkar je vodil županske posle, imel namen, odložiti to čast in je že tudi večkrat naglašal, da ima dovolj drugega posla, kateremu je potreba posvetiti svoje moči. Da si je pa prizadeval, da se izvolijo v odbor pametni možje, to pa ni čuda, zakaj živo so mu še pred očmi oni žalostni časi, ko je županovl Sajovec. To žalostno dobo in te kritične dneve naj bi bil dopisnik v »Slovencu« opisan, to bi bilo umestno gradivo. Menda se še marsikdo spominja, kako so dan za dnevom cele trume ljudi korakale tja doli v prekrasno Vipavo. In verjemite mi, da tja niso hodili v zabavo! Pregovor pravi: Čas ozdravi rane; nam pa jih ni in jih tudi ne bo, kajti te rane, ki smo jih takrat zadobili, so neozdravljive! Tistem pa, ki se je kar čez noč spremenil in pričel trobiti v Vaš rog, kličemo: sram ga bilo! To si pa dobro zapomnite, da županili ne boste več tako skoro. Kar se pa tiče pijače in jedi na dan volitve, Vas to prav nič ne briga. Mi smo vse pošteno plačali in niti vinarja niste Vi darovali v to. Če imate še kaj povediti, le hitro s stvarjo na dan, da Vam tudi mi povemo nekaj iz preteklih časov. G. Trkmanc pa pustite prav pri miru! Če se že hočete ravno na koga jeziti, jezite se na onega, ki je vam za časa svojega županovanja storil toliko krivice in vas preganjal na žive in mrtve. Končaje pa kličemo: Bog živi vsebiga in sedanjega župana še mnoga leta!

Prijatelj pravice.

Iz Ilirske Bistrice. V pojaznilo glede zadnjega dopisa iz bistrških trgovskih krovov odgovaram jaz, kateremu so bolj znane lokalne trgovske razmere kot gospodu dopisniku: Da trgovina ni tako cvečoč kot je bila pred nekaj leti, to je vsakemu znano; vzrok je tudi ta, da so sedaj v vsaki najmanjši vasi, po ena dve, da celo po tri prodajalne, kjer ni bilo pred leti niti ene. Neovrgljiva resnica je tudi, da go spodarska društva izdatno škoduje posebno malemu trgovcu. Napačno je misliti, da bi taka društva oddajala blago eeneje, kakor trgovci; o tem ni niti govor, pač pa so znani slučaji, da so prodajala taka društva prav isto blago dosti dražje, kakor vsekakor druge trgovce. Kreditiranje blaga je v našem kraju tako raztočeno, kakor ni nikjer na Kranjskem. V društvu dobi vsakdo kolikor hoče blaga na upanje, večinoma seveda sami takšni, kateri nenesar nimajo in od katerih tudi društvo ne bode nikdar dobilo niti vinarja. Vseledi, da se blago tako lahkomiselnno kreditira, si škoduje društvo samo sebi in tudi trgovcem. Istina je tudi dalje, da potrebujemo tu v Bistrici še enega trgovca manufakturista. V ta namen smo stopili v dogovor z lastnikom solidne trgovske hiše, kateri ima na Čedkem in Moravskem lastne tovarne suknene blaga; ta bode otvorili tu docela moderno opravljeno trgovino modnega, osromome manufakturnega blaga. Ker ima sam tovarno, bo lahko oddajal blago eneje kot vsak drugi trgovec in bo poleg tega imel vedno sveže, najnovije moderno blago v veliki izberi; koncem vsake sezije se bo zaostalo blago vrnilo v tovarno in zamenjalo z novim. Gospod dopisnik meni, da je naša dolina za trgovce manufakturiste prava obljudljena dejela. Vseeno pa naša dolina ni ravno zlato polje, kjer ovete manufakturistom sama sreča, dasi proda-

jajo blago večinoma proti gotovini.

— Da je konkurenca, posebno za malega trgovca pogubenosna, to mora razvideti vsaki treznomisleč človek. Vsled tega svetujem vsem kemu trgovcu: Ako hočeš imeti stalno eksistenco in dobček od svojega truda, drži se stalnih soldnih cen in ne kreditiraj blaga vsakemu, ako ga osebno ne poznas, da je dober plačnik! Izkušnja uči!

Razprava dr. Potočnjak-Korač.

V Zagrebu, 20. jan.

Razprava, ki se je pričela danes ob 9. uri dopoldne, je bila sprva tajna, ker se je nadaljevalo s čitanjem inkriminiranih spisov. Po otvoritvi javne obravnavje je dr. Potočnjak zahteval, da naj se se prečita njegova kazenska ovadba, katero je predložil iz zapora drž. pravništva. Drž. pravnik se je tej zahtevi odločno uprl, češ, da je dočlena ovadba pač v zvezi z predpisavo, ne pa z inkriminiranim dejanskim stanjem.

Branitelj dr. Hinković se je odločno zavzel za predlog svojega klienta naglašajoč, da bi se na ta način sodišče prepričalo, kaka krivica se godi dr. Potočnjaku, da se ga je postavilo na obtožno klop. Dr. Potočnjak je žrtev maščevalnosti grofa Khuena. Obtoženca sprva niso zaprli radi brošure, radi katero je sedaj tožen, marveč zbog znanih bazičnih proglašenj. Sele, ko se je izkazalo, da je nedolzen, se je iskal drugih momentov in dr. Potočnjak se je tožil radi knjižice »Wie hält sich ein gemeiner Schurke auf dem Banussthule« sele, ko se je prva obtožba izkazala za nevzdržljivo.

Sodišče je predlog odklonilo z motivacijo, da ni v nobeni zvezi z obtožbo.

Sodišče je nato zaslilo soobtoženega Vitomira Korača, ki je izpovedal, da je v Budimpešti prišel šele v decembru, dočim je inkriminirana brošura izšla že novembra, torej absolutno ni mogel sodelovati pri sezavi dotične knjižice, kakor to zatrjuje svedok Ranko Milić. On lahko s pričami dokaže, da je bil do 19. decembra neprergrano v Zagreb v Celju, iz česar pa sledi, da ni mogel biti obenem udeležen v Budimpešti pri izdaji brošurice »Wie hält sich ein gemeiner Schurke ...«, sicer pa bi se tudi v nasprotnem slučaju proti njemu ne moglo postopati, ker je cela zadeva že zastarela. Gledate inkriminiranih člankov v »Crveni Slobodi« je Korač priznal, da jih je pisal. Vse pa, kar je pisal, je pisal zgrob tega, ker je bil o resničnosti dotičnih stvari prepričan in je smatral za svojo dolžnost, da svoje prepričanje nevrstno zastopa. Gledate inkriminiranih člankov pa se ne more nadrobno zagovarjati, ker iz obtožnice ni razvidno, radi katerih odstavkov drž. pravnik toži in kako jih klasificira.

Z ozirom na to je zagovornik dr. Hinković pozivjal drž. pravnika, naj vendar koncretizira kazenska dejanja v svoji obtožnici, ker on ne more braniti svojih klijentov, dokler ne ve, kakšnega zločina se dolže. (To mora biti lepa obtožnica, v kateri niti kazenska dejanja niso navedena. To je pač močno samo na Hrvatskem! Opom. por.) Drž. pravnik Gjuričić se je protivil, da bi se obtožnica spopolnila naglašajoč, da so take obtožnice že 20 let v navadi, a jih sodišče še ni nikdar zavrnilo.

Navzlic odločenemu ugovoru branitelja dr. Hinkovića je sudišče sklenilo, da zadostuje za razpravo od drž. pravništva vložena obtožnica.

Nato se je zaslišal priča tiskar Ranko Milić iz Budimpešte. Ker je Milić kot tiskar brošure v smislu zakona sakriv, ga sudišče na predlog dr. Hinkovića, s katerim se je zlagal tudi drž. pravnik, ni zapisoval. Milić je napravil tako klaver vrt. Njegova izpoved je bila silno nejasna; na ničesar se ni mogel natancno spominjati; vse, kar je izpovedal, je ponavječ v nasprotju z onim, kar je dal preje na zapisnik v Budimpešti. Trdil je, da je prevzel od dr. Potočnjaka hrvatsko brošuro v natisk meseca decembra 1902, dočim je sodniško dognano, da je bila dotična knjižica že zapisana v mesecu novembra. V Budimpešti je izpovedal, da mu je manuskript za nemško izdajo izročil soobtoženec Korač, sedaj pa je zatrjeval, da mu je ta rokopis prinesel neki Milorad Popović. Gledate rokopisa, o katerem trdi dr. Potočnjak, da je samo prepis nemške brošure, je Milić sprva izjavil, da je original, po katerem je stavil omenjeno brošuro, in da mu je Korač povedal, da je avtor brošure dr. Potočnjak. V Pešti pa je trdil, da so vsi rokopisi, katere je izročil policiji, napisani po Koraču. Ko je dr. Potočnjak odločno ugovarjal, da ga Milić neuteviljen dolži, da je inkriminirani rokopis njegov in ko je Milića sod. predstnik Ozwald pozval, da naj govor

resnico in izpove po svoji vesti, je nakrat izjavil, da ne more trditi, da bi bil predležeči rokopis tisti, po katerem je stavil nemško brošuro, ampak da sije to samo tako mislit.

Milić je nadalje reklo, da je ko-rekt

nov velilni red. Tudi je rekel, da Slovenci lahko pridebe dva mandata in to v splošni kuriji, če — se vsi volitve udeleže.

— **Volitve v okrajni zastop mariborski** se bodo vršile prve dni meseca februarja. Doslej so imeli v tem zastopu Nemci večino, dasi je okraj slovenski.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Jutri se igra petin čavasetič najprljubljenejša izvirna narodna igra »Rokovnjača«, ki jo je po Jurčič-Kersnikovem romanu spisal Fr. Govékar. Nobena domača igra ni dosegla toliko repriz na našem odru in nobena ni osvojila toliko odrov kakor »Rokovnjača«. Igrali so jih na Dunaju, v Trstu, Mariboru, Celju, v Radovljici, Novem mestu, Idriji, Črnomlju, Zagorju, v Dobi, v Žirovnicah, v Stari Loki in v Stražišču pri Kranju. Ravno 25krat so igrali »Rokovnjača« izven Ljubljane, tako da se vrši jutri **50. predstava »Rokovnjača«.** Tisoče in tisoče je privabila igra v gledališču. Glavno zaslugo za to ima v Ljubljani gosp. režiser Verovšek, ki igra Mozola, svojo najboljšo ulogo. Pri jutrišnji jubilejni predstavi se igra nova Parmova overture ter poje Mozol dve točki.

— **Slovensko gledališče.** Tudi »Dramatično društvo« se je spotonilo sedemdesetletnico dr. Jos. Vošnjaka. S tem je storilo svojo dolžnost, saj spada dr. Vošnjak med tiste, ki so na polju slovenske dramatike začeli orati ledino. Med dramatičnimi deli dr. Vošnjaka je edenjeanska veseloigra »Svoji k svojim« najpopularnejša. Ta igra ni nujedno niti najboljše delo dr. Vošnjaka, ali nobena druga se ni tolikrat predstavljala, nobena ni tako znana, kakor »Svoji k svojim«. In prav je bilo ter tako primerno, da se je v proslavo se demdesetletnice Vošnjaka uprizorila ravno ta igra. Vse svoje življenje je delal dr. Vošnjak za emancipacijo slovenskega naroda in »Svoji k svojim« je nekaka visoka pesem tistih idealov, katerih uresničenju je bilo posvečeno pisateljevo življenje. V slovenski literaturi je ni igre, ki bi bila obudila toliko narodne zavestnosti, kakor »Svoji k svojim«. Vzdušila je mnogo specifičnih, raznetnih v tisočih sročih narodno-iskrivo v plamen in utrdila narodni ponos. Katera igra bi bila primernejša za proslavo zaslavnega rodoljuba? — Igralo se je precej dobro in zaokroženo, študi semintam ni vse šlo prav gladko. Ko je padla zavesa, je občinstvo gosp. dr. Vošnjaku, ki je v županovi loži prisostvoval predstavi, priedilo burne ovacie. Viharno so odmevali po gledališču kljuc »Živio dr. Vošnjaku«. — »Svoji k svojim« — to geslo se nam je včeraj novič vtisnilo v spomin. »Svoji k svojim« je bilo zapisano na prvem mestu na gledališčem listu, a izvirni igri dr. Vošnjaka sta sledili — ena italijanska in ena nemška. — »Jeftejeva hčica nam je znana izza lanskega leta. Ta edenjanka spada med najlepša dela neščnega »Cavallottija«, to je pravi biser italijanske literature. Ta lepa igra se je igrala posebno dobro. Končno je gdč. Kreis va vendar enkrat imela priliko se zopet izkazati. Izvedla je svojo poetično ulogo s fino gracio in čudovito lepo. Gdč. Růžková je kot baronica Arsenija ustvarila interesanten značaj in zlasti v velikem prizoru z Beatriko vsako najmanjšo stvarico življenjsko resnično izvedla. G. Čonsky je novič pokazal, da je rutiniran in zanesljiv igralec, ki dobro pointira in zna spremno izražati psihologične premembe. Tudi g. Dragutinovič je svojo ulogo dobro izvedel. — Igra »V medenih dneh« je zabavno delo, polno drastičnega humorja in komičnih prizorov, samo zadelek se nekoliko preveč vleče. Igrali so jo izborni. G. Lier, gosp. Boleška, gospa Danilova in gdč. Kreisova so želi obilo živahnega in zaslužnega priznanja.

— **Gostovanje g. Orzel-skega v Poznanju na Prus-kem.** Preteklo nedeljo je nastopil član našega slovenskega gledališča, gosp. Orzelski, kot gost na koncertu poljskega glasbenega društva »Lutnia« v Poznanju. Vsi poznančki listi so prinesli vrlo laškave ocene o umetniško dovršenem petju g. Orzelskega. Najuglednejši poljski list »Kuryer Poznański« piše med drugim: »Privilačna moč koncerta je bil nastop znanega pevca tenora g. Stanislawa Orzelskega, člana narodnega gledališča v Ljubljani. O umetnosti našega rojaka vobče so že mnogo pisali naši listi, priznavajoč mu izvanredni talent in veliko obsežnost njegovega glasu. G. Orzelski je ob nastopu

zapel arijo iz opere Stanislawa Moniuszki »Straszny dwór«. Z znano in vsakomur milo melodijo si je izvojeval mahoma pri poslušalcih splošno priznanje in izval občeno na vdušenje. Tega pa ni povzročil samo njegov krasen nastop, ampak pred vsem njegov divni glas, ki je v visokih legah mehak in nežen v nizkih pozicijah pa tudi pri najmočnejšem »fortes« zvonek, kakor metal. G. Orzelski razume vrhu tega umetnosti, da s spremnostjo lahko moduluje svoj glas od najdelikatnejšega pianca do največje orkestralne moči. Kot pravi umetnik se popolnoma voglobi v interpretovano vlogo in izsili občudovanje pri poslušalcih, ako tudi glasbeno naobrazljen. »Lutnia« je dobro pogodila, da je za zaključni koncert izposlovala, da je gospod Orzelski v drugič nastopil pred poznanjskim občinstvom in pel tri različne kompozicije in sicer arijo Janka Želinjskej opero, »Pesem Rudolfa« iz opere impresionista Puccinijske »Braheme in pesem nemškega skladatelja Gallia. — Občinstvo je prirejalo g. Orzelskemu burne ovacie in ga odlikovalo s krasnimi šopki in venci.

— **S Slapa** se nam piše: Neizprosna smrt tirjala je v naši občini svojo žrtev. S koščeno-mrzlo roko zgrabila je 18. t. m. ob 7. uri zjutraj komaj 47 letnega gospoda Ferdinanda Malika, posestnika, župana, krajnega šolskega nadzornika in podpredsednika bralnega društva »Lipa«. Pokojnik je bil zelo blag in postrežljiv župan občini, najboljši mož svoji ženi in oči svojim štirim še nedoraslim otrokom. Značaj njegov je bil jeklen, bil je krepka opora narodno-napredni stranki. Polvalno je omneni njegovo vzgledno gospodarstvo, veselje do živinoreje in trtovere, katere je tudi njegovo gmotno blagostanje znatno zboljšale. Kako je bil član in spoštovan pokojnik, priča njegov veličastni sprevod 20. t. m. ob 10. uri zjutraj. Vkljub veliki burji in mrazu došlo je mnogo odiščnih prijateljev in sorodnikov njegovih od bližu in daleč. Tako so mu skazali zadnjo čast, jokajoči rodbini pa brisali vroče solze žalosti. Na čelu sprevoada šla je šolska mladina s svojim učiteljem s zastavo in vencem, trije duhovniki, krsto so nosili občinski odrorniki, za njimi žalujoči otroci, potem udje bralnega društva z zastavo in vencem ter mnogo zbranega meškega in ženskega občinstva. Petje oskrbel mu je domači pevski zbor.

— **Društvo za varstvo živali.** Društvo za varstvo živali sklenilo je rok za spis najboljše knjižice o zabranitvi trpinčenja živali, namenjene za šolsko mladino (nagrada 50 K) do 30 aprila t. l. po daljši. Natančnejša pojasnila in priomočki dobe se pri kranjskem društvu za varstvo živali v Ljubljani.

— **Na zaključni venček** plesnili večerov Slov. trg. društva »Merkur« kateri se vrši jutri 23. januarja t. l. v malih čitalniški dvorani »Narod. dom«, se uljudno vabijo vse gospodinje in gospodje, kateri so obiskovali te večere. Poleg tega so vabljeni k temu zabavnemu večeru društveni člani z rodbinami.

— **Sloško delavsko na-predno - izobraževalno in podporno društvo za Kranjsko v Ljubljani** priredi v soboto 6. februarja v prostorih Starega strelišča I. veliko mednarodno maškarado.

— **Strokovno društvo mi-zarskih pomočnikov za Kranjsko v Ljubljani** ima svoj redni občeni zbor v nedeljo, dne 24. januara v prostorih Košlerjeve zimske pivarne.

— **Rokodelskih pomočni-kov v Kranju** plesni venček bo v prostorih »Slov. bralnega društva« in »Gorenjskega Sokola« dne 24. t. m. Čisti prebitek je namenjen revnim rokodelskim pomočnikom.

— **Rokodelci z Jesenic** in Save prede v soboto, dne 23. t. m. v gostilni pri Višnjarju plesno veselico. Začetek ob 8. uri zvečer. Čisti dodelek je namenjen podružnici sv. Cirila in Metoda na Jesenicah.

— **Ljudska veselica v Bell cerkvi.** Za to maskarado novo mešča čitalnico se kaže splošno zanimanje. Udeležila se je bodo vsa naša društva, razen čitalnice tudi »Dol. pevsko društvo«, »Dol. Sokol«, gospino društvo, meščanska garda, biciklističko društvo, z eno besedo vse, kar se rado zabava in veseli. Napovedani so tudi toplički gostje in mnoge gostov iz bližnjih in daljnjih krajev. Vsa društva se bodo ob doljeni urri sprejeli po posebnem odoru pred Belo cerkvijo, kjer bo po stavljen slavolok. Na bližnjih gričih bodo pokali medtem topiči. Od slavoloka imajo društva skupno edkora kati na veselčnem prostoru, ki bo ves v mlažih in zastavah. Na tem prostoru se postavi tudi oder za pevce, godbo in drugo zabavo. Ker se po-

rabi za veselico tudi sadni vrt s prostornim kozolcem, je upati, da bo za vse goste dosti prostora. Torej dobro došli od vseh strani! Skrbljeno bude za prijetno zabavo, za dobro jed in piščo. Točila se bodo izbora do mača vina iz Vinvrha, in da se ustrezne vsem zahtevam različnih obiskovalcev, vireti se tudi imeni ten »abufet«. Govori se celo, da bodo tudi »anca peku«. Tudi izvrstna misel! Torej na noge! O programu samem, ki se imata za to veselico prediti na odru, spregovorimo prihodnjih.

— **Trboveljska premogokopna družba** je kupila od grofa Oppersdorfa premogokop v Rajhenburgu na Savi, kjer se nahaja okrog 20 milijonov ton premoga.

— **Prevec molitve v šoli.** V svoji zadaji se je sklenil koroški deželnih šolskih svetov, da se molit ob slej naprej na ljudskih in meščanskih šolah samo zjutraj pred šolo in po poldne po šoli.

— **Slovenski trgovski ples v Mariboru.** Splošno zanimanje vlača med slovenskim občinstvom za mariborski trgovski ples dne 7. srečana t. l. Da bode nudil ta ples res nekaj izvanrednega, kaže se posebno v tem, da se je marljivemu pripravljalnemu odsekou posrečilo pridobiti več četrtih narodnih dam, ki nastopajo pri plesu kot patronesse; istotako se je javilo tudi že število predplesalk.

— Večji ali manjši doneski dohajajo še vedno od raznih gospodnjakov. Med temi je posebno hvalo izreči slavnemu narodnemu tvrdku Ivanu Ježiču, prvi jugoslovanski tvrdki, za surogata v Ljubljani, ki nas je prehitela z lepim denarnim zneskom. Zato kličemo: Srčna hvala vsem! in živel posnemovalci! — Pripravljalni odsek javlja ter prosi vse cenj. gospodnjake, ki bi se radi plesa vdeležili in že vabila, naj se blagovoljno obrnuti na »Slovenski trgovski klub v Mariboru«, Narodni dom.

— **Burja v Trstu** še vedno hudo razsaja. Mao o sebi je vsied pačev poškodovan. Nekega voznika je burja s tako silo trešila ob zid, da se mu je razpočila glava ter so ga umirajočega prenesli v bolnišnico. Morje je pokrito z belimi gostimini penami in niti največji parniki si ne upočitniti in luke.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1.) France Ramic iz Smokuča in Ignacij Konič iz Železne Kapelje sta služila za ovčja pastirja; prvi je pasel drobnico za vas Smokuč, drugi pa za vas Breznica in Doslovič. Ker sta bila sama na planini Zelenici, prišlo jima je na misel, da sta začela svojim gospodarjem brez njih vedenosti in v svojo korist prodajati ovce, s čimer sta napravila gospodarjem občutno škodo. Sodje je obsojilo Remesa na 7. mesečev, Konič pa na 4 mesece težke ječe. 2.) France Stare, posestnika sin v Žerjavki, je 11. vnočka m. l. v Trebojah Matevža Ježeta večkrat z nožem sunil v hrbot, v desno pažduho, v prsi in v desne lehti. Ježec se je preje preprial s Staristem in njegovim tovarišem v Lavričevi goštinstvu, katero je zapustil, a se kmalu vrnril s cepinom; vendar se je posredilo ga spraviti iz hiše in mu odvzeti cepin, nato se ga je pa Staro lotil z nožem. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe. 3.) Janez Čebulj, tesar v Vesčah, in Janez Jenko sta šla iz gostilne na Golem v družbi več fantov proti domu. Prepira ni bilo med njima. Tuk vasi Selca sta se pa sprijela. Čebulj je Jenka ugriznil v levo roko, dočim je Jenko ugriznil Čebulja v srednji prst leve in v srednji prst desne roke in ga udaril v obraz, da mu je izbil zob. Čebulj je bil obsojen na 14 dni za poro. 4.) Helena Skodir, služkinja v Radovljici, je bila že dvakrat radiativno kaznovana. Ker ima skrbeti za svoja dva nezakonska otroka, začela je na napošteno pot in svojemu gospodarju Janezu Vovku v Radovljici, pri katerem je služila za deklo, izmagnila okoli 15 K gotovine. Obsojena je bila na 6 mesecev težke ječe. 5.) Andrej Zupančič, dñinar v Križu, je 22. listopada m. l. govoril z nekim deklemom pred Primožičevim gospodilom v Pristavi. To pa ni bilo po volji Šimnu Smuku ter ga je parat udaril po glavi. Že takrat je segal Zupančič po nož, rekoč: »Le merkaj, kako boš iz Pristave domu prišel!« Po tem dogodu sta bila oba zopet v gostilni in sedebla pri eni mizi, a se zopet sprekla. Zupančič je udaril Smuka z roko po obrazu in skočil proti vratom. Smuk pa za njim in tu ga je Zupančič sunil z nožem v hrbot. Obsojen je bil na 3 mesecev ječe.

— **Dva mlada putepuhata.** Mestna policija je prijela včeraj dva dvanajstletna dečka, ki sta se klatila po mestu in po gostilnah zapravljala. Rekla sta, da sta dne 31. decembra m. l. našla na Bregu dva bankovca po 20 K. Načrte sta delarje kje ukradla. V gostilni, kjer sta

prenočevala, sta se vpisala kot Ant. Juvan in Adolf Ovrigler.

— **Nogo zlomil.** Maks Furlan, gimnazijec, stanoval na Bleiweisovi cesti štev. 13 je včeraj popoludne v Auerspergovih hišah na Valvazorjevem trgu padel in si zlomil levo nogo pod kolenom.

— **V Opatijo.** Danes zjutraj se je peljal veliki vojvoda Luksemburški s svojim spremstvom skozi Ljubljano v Opatijo.

— **V Ameriko** se je odpeljalo včeraj ponoči z južnega kolodvora 6 izseljencev.

— **Iz Amerike** se je odpeljalo danes zjutri, 30. osrednji.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 10. do 16. januaria 1904. Število novorjenec 20 (= 27,7 %), mrtvorjenec 1, umrlih 21 (= 28,0 %), med njimi jih je umrlo za jetiko 5, za netvetjem sopilnih organov 1, v sledi mrtvoudu 1, za različnimi bolezni 14. Med njimi je bilo tujcev 10 (= 47,6 %), iz zavodov 12 (= 57,1 %). Za infekcijskimi bolezni so oboleli včeraj za osebni 6, za vratice 1 oseba.

— **Hrvatske vesti.** Bolgarski komerz v Zagrebu. V Zagrebu biva sedaj makedonski bojevnik Davidov. Temu na čast so priredili bolgarski dijaki, ki pojavljajo zagrebško vseobčinsko komersko, katerega so se udeležili tudi Hrvati in Srbi. Davidov so se prirejajo iskrene in navdušene ovacie. Čuje se, da se ustavi pri povratku v domovino v Zagrebu tudi Boris Sarafov, toda to so le kombinacije.

— **Novo gledališče naimeva graditi v Osiku.** Ako bi mesto prispevalo 300 000 K. — Društvo za zdravnikov v Hrvatske in Slavonije ima 22 t. m. svoj občni zbor. — Krivi poročnik. V Osiku je prijela policija 27 letnega Milana Radičevića, 27 letnega Milana Radičevića, ki je v uniformi poročnika sleparil po hotelih.

— **Majnovejše novice.** Ljubljanska sfera nadvojvode Ferdinand Karla V. Vlajk zatrjevanju, da se je nadvojvoda na prigovaranje svojih sorodnikov odreklo zakonu s hčerjo Czubrovo, vzdružuje dobro poučeni listi vest, da se je nadvojvoda le v toliko udal, da šele pozneje enkrat zaprosi cesarja za oficijalno dovoljenje za poročitev; svoji izbrani nevesti pa se za nobeno ceno ne od pove.

— **Razstava o raznovrstni porabi špirita** bo na Dunaju. Francoska vlada je dovolila 120.000 frankov kredita za udeležbo na tej razstavi.

— **Nezgodna na morju.** Silni vihar je razbil pri Benetkah ladji »Aristide« in »Fausto«. S prvo ladjo so utonili tudi štiri mornarji; posadko druge ladje so rešili.

— **Panji kotel** se je razdelil v tovarni Cambriases v Johnstownu (Severna Amerika). 12 uradnikov je ubitih, 25 delavcev pa nevarno ranjenih.

— **Zasneženi vlaki.** Blizu postaje Watertown v Severni Ameriki tičajo se štirje vlaki z 250 potnikih v snegu. Potniki triptijo mraz in la koto. Sneg je 20 devetje visok.

— **Ustrelil se je na Dunaju** 73letni zdravnik dr. Jos. Burkhard, rodom iz Stajerske.

— **Zopet af**

nardi, če bi ne bilo etiket in ozirov; Glöckner je govoril o konzulatih; Schneider je razpravljal o zatiranju Hrvatov in Rumunov na Ogrskem in podajal žide. Govorila bodeta še dr. Kramar in grof Schönborn. Minister grof Goluchowski ne poseže v debato.

Budimpešta 22. januvarja. V današnji seji poslanske zbornice je bila najprej dolga debata o zapisniku zadnje seje. To je bila prava obstrukcijska razprava. Potem je na vrsto prišel disciplinarni slučaj poslanca Lengyela. Odsek je predlagal, naj se Lengyela izključi za deset sej. Ta predlog je bil odklonjen. Lengyelu se je izrekla samo graja, ali opozicija je vendar zagnala velik krik in zahtevala tajno sejo, katera se je morala tudi dovoliti.

Budimpešta. 22. januvarja. Danes sta bila tukaj dva dvoboja. V dvoboju med redakterjem Bedeom in grefom Telekijem je bil Bede s sabljou ranjen na desni roki. Drugi dvoboj na sablje se je vršil med državnim tajnikom v domobranskem ministrstvu Gromonom in med ministerjalnim svetnikom v finančnem ministrstvu Jekelfalussijem. Oba sta bila ranjena.

London 22. januvarja. "Morning Post" napoveduje mednarodno konferenco v svrhu poravnavne med Rusijo in Japonsko.

Umrli so v Ljubljani: Dne 19. januarja: Jera Smerek, kuharica, 67 let, Streliške ulice 2, mrtvost spuščen del telesa. — Franja Bezljaj, na arbinku, 81 let, Japljeve ulice 2, Hae-monhaga cerebri.

Borzna poročila. Ljubljanska "Kreditna banka" v Ljubljani. Uradni kurz dunaj. borze 22. januvarja 1904.

Malosbeni papirji. Denar Blago
4 1/2% majeva renta 100/65 100/85
4 1/2% srebrna renta 100/65 100/85
4% avstr. kronска renta 1 070 10/90
4% zlata 120/55 120/75
4% ogrska kronска " 99/10 99/30
4% zlata 118/90 119/10
4% posojilo dežele Kranjske 100/75 100/75
4 1/2% posojilo mesta Split 100/— 100/—
4 1/2% srebr. žel. Zader 100/— 100/—
4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902 101/— 101/90
4% češka dež. banka k. o. 100/— 100/85
4% ž. o. 100/— 100/85
4 1/2% zst. pisma gal. d. hip. b 101/75 102/25
4 1/2% pešt. kom. k. o. z 106/80 107/80
4 1/2% dež. hr. 101/— 102/—
4 1/2% zl. pris. og. hip. ban 100/50 101/50
4 1/2% obl. ogr. lokalnih že- 100/20 101/20
4 1/2% obl. češke ind. banke 100/— 101/—
4 1/2% prior Trst-Poreč lok. žel. 100/50 101/50
4 1/2% prior. dol. žel. 98/5 99/50
3 1/2% juž. žel. kup. 1/1/ 305/15 307/15
4 1/2% avst. pos. za žel. p. o. 101/— 101/65
Srečke.
Srečke od 1. 1854 185/— 195/—
" , 1860/— 185/50 187/50
" , 1864 58/— 261/—
" tizske 162/65 164/65
" zem. kred. I. emisije 294/— 300/—
" og. II. " 285/— 289/—
" og. hip. banke 267/— 271/50
" srbske & frs 100/— 92/— 94/50
" turške 132/50 133/50
Basilika srečke 21/25 22/25
Kreditne 46/4 47/4
Inomoške 81/— 86/—
Krakovske 83/50 83/50
Ljubljanske 70/— 74/—
Avst. rud. križa 54/75 55/75
Ogr 28/40 29/40
Rudolfove 65/— 68/—
Salcburške 77/— 82/—
Dunajske kom. 510/— 522/—
Delnice.
Južne železnice 83/25 83/75
Državne železnice 671/75 672/75
Avstr.-ogrsko bančne delnice 16/0/— 161/0—
Avstr. kreditne banke 676/25 677/25
Ogrske 770/— 772/—
Živnostenske 252/50 253/50
Premogok v Mostu (Brux) 673/— 677/—
Alpinske montane 428/25 429/25
Praške žel. in dr. 19/0/— 1919/—
Rima-Murányi 483/— 485/—
Trbovljske prem. družbe 390/— 393/—
Avstr. orzožne tovr. družbe 481/— 487/—
Češke sladkorne družbe 155/— 157/—
Valute.
C. kr. cekin 11/34 11/38
20 franki 19/05 19/07
20 narke 23/43 23/51
Sovereigns 2/94 24/01
Marke 117/10 117/30
Laski bankovci 95/25 95/40
Rublji 252/50 253/25
Dolarji 4/84 5/—
Žitne cene v Budimpešti.
Dne 22. januvarja 1904.
Termin.

Pšenica za april za 50 kg K 787
" okt. 1903 50 " 768
Rž " april 50 " 662
Korua " maj 1904 50 " 530
Oves " maj 50 " 550
Efektiv.
Nespremenjeno.

Zavarovalne vesti.

JANUS"

vzajemni zavod za zavarovanje življenja na Dunaji.

I. Wipplingerstrasse št. 30.

V IV. četrtek letu 1903 je bilo vloženih 3389 zavarovalnih ponudb z zavarovalno sveto okroglo K 5,527.000 —, izmed katerih je bilo izdanih 3142 polic za zavarovalno sveto K 4,783.000 —.

Od začetka leta bilo je 14 515 zavarovalnih ponudb z glavnico K 21,410.000 — v pretres vzeto. Polic bilo je od 1. januvarja t. i. za K 13,335.000 — izdanih.

V IV. četrtek letu 1903 zapadle zavarovalne premije in pristojbine, kakor tudi obresti od glavnice so znašale okroglo K 1,228.000 —, prijavljena izplačila K 6 900 —.

Od 1. jan. t. i. bilo je na premijah, pristojbinah in obrestnih dohodkih K 4,892.000 —, na zapadnih izplačilih K 2,341.000 — zabeleženo. Od obstoja zavoda se je izplačalo K 58,781.000 —.

Nadaljnja pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema

filialka za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, Janushof.

Išče se zastopnik za Kranjsko.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806/4. Srednji vrem. viš. 736/0 mm.

Jan.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
21	9. zv.	739 5	21	sl. jug	oblačno
22	7. zj.	742 0	09	sl. jzahod	oblačno
	2. pop.	743 8	10	sr. jzahod	oblačno

Srednja vrednjana temperatura: 20°, normale: -23° v rima v 24 urah: 00 mm.

Zahvala.

Za mnoge dokaze priravnega sočutja med boleznično in ob smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega očeta, starega očeta in tista, gospoda

Franca Papeža

praktičnega zdravnika in posestnika izrekamo vsem mnogobrojnim udeležnikom pogreba in darovalcem krasnih vencev našo priravnino začelo. Zlasti pa se se zahvaljujemo častiti duhovščini, gospodom uradnikom c. k. stavbnega vodstva, železniškega podjetja in kranjske obrtniške družbe, slav. občinskega predstojništva, požarni brambi, tovarniški godbi in gg. pevcom za njih ganljivo petje.

Jesenice, 20. januvarja 1904.

Žalujoči ostali.

edini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno originalne slike.

Jzhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 H. za pol leta 3 H. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink.

Zahtevajte brezplačne številke na ogled!

„Škrat“

edini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno originalne slike.

Jzhaja v Trstu vsako soboto. — Naročnina za vse leto 6 H. za pol leta 3 H. Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink.

Zahtevajte brezplačne številke na ogled!

„ANDROPOGON“

(Iznajdilej P. Herrmann, Zgornja Polškava)

je najboljše, vsa pričakovanja prekašojoče sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo, ampat skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zajamčena neškodljiva tekočina, ki zadrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osvetlih zopet svojo nekdanjo naravno barvo — Mnogoštevilna priznana. Cena steklenice 3 H.

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpoložljivatev v Ljubljani pri gospodu

Močan, dobro ohranjen

poštni voz

z 9 sedeži se prodaja po nizki ceni pri c. k. poštem uradu v Sodražici.

220-2

Poskusite

pristni rastlinski liker

Florian'

Po okusu in zdravem učinku prvak likerjev.

Ogreva in oživilja telo,

Budi tek in prebavo,

Daje dobro spanje.

Lastnik: 5-17

EDMUND KAVČIĆ, Ljubljana.

Vzorec se radovljeno dajejo brezplačno.

Mednarodna panorama.

v Ljubljani — Pogačarjev trg. Fotoplastični umetnični zavod I. vrste.

V soboto, 16. januvarja 1904 zadnji dan razstave:

Zanimiv obisk

San Franciska

(Kalifornija).

Od nedelje, 17. januvarja 1904 do sobote, 23. januvarja 1904.

RIM

Njega Svetost papež Leon XIII. je meseca maja l. i. osrednjemučnemu ravnatelju tega zavoda, dvornemu založniku A. Fuhrmannu, priznal izobrazne namene mednarodne panorame s tem, da mu je dovolil za bogato zbirko te panorame posneti slike tudi zasebnih sob v letnem dvorcu, ki so sicer javnosti strogo zaprte, tako slike krasnih Borgijskih galerij, Vatikanskih vrtov itd.

Serijs 40 vin. Otroci 20 vin.

6 serij 2 K. 10 serij 3 K.

Za šole in društva znižana vstopnina.

Vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — odprt od 9. do 12. ure depoldne in od 2. do 9. ure popoldne.

Z odličnim spoštovanjem

ravnateljstvo.

241)

Več knapov

posebno kopačev (Hajerjev) za premogokop na Dolenjskem vsprejme ugodno takoj Jos. Paulin v Ljubljani, Marijin trg 1.

VABILO

k

plesnemu venčku

kateri bode

v soboto, 23. januvarja t. i.

v gostilni „pri Dachsu“

Florijanske ulice št. 33.